

Missus Domini Tertii Henrici Imperatoris, & Advocatus prefata Ecclesia Sancta Mariae, ad confirmandum subscripsi.

Ego Petrus Iudex ad confirmandum subscripsi. Albertus Iudex & Missus Domini Henrici III. Imperatoris subscripsi.

Ego Heriprandus Iudex & Missus Domini III. Imperatoris interfui & subscripsi.

Signum manuum Arialdi Vicecomitis, item Arialdi de loco Melenmano, Arderici de Badaglo, Benonis filii Alberti, Arderici filii Azonis, Johannis, qui dicitur Cassina, Azonis, qui dicitur Mura, Nazarii fratris Ostachii, Arherossi & Vassalli germanorum, qui dicantur Paradii, Romedii, qui dicitur Cangellarus, Arialdi, qui dicitur Grasselus, Bonofantone, qui dicitur Schapeta, Anselmi testium.

Ego Aldo Notarius Sacri Palatii scripsi, post traditam complevi & dedi.

Guilielmus Iudex ac Missus Domini Regis authenticum hujus exemplum vidi & legi, & sic in eo continebatur, sicut in hoc exemplo præter literas plus minusve.

Ego Ugo Notarius sacri Palatii authenticum hujus exempli vidi &c.

Ego Otto Notarius sacri Palatii, ac Legis Lector, authenticum hujus exempli &c.

Ego Anselmus Causidicus, Jurisque peritus, authenticum hujus &c.

Ego Hudo Notarius sacri Palatii, authenticum &c.

Ego Rogerius, qui dicor de Pessano, Notarius ac Missus Domini Secundi Cunradi Regis, authenticum hujus &c.

Ego Rogerius, qui dicor Palliarius, Notarius sacri Palatii, authenticum &c.

Ego Petracius Sinistrarius, Notarius sacri Palatii, hoc exemplum ab alio exemplo, & authentico exemplato exemplavi, & sicut in eo continebatur, ita & in isto exemplo, præter literas plus, minusve.

Examine, inquam, Eruditorum oblatas volui hæc tabulas, ut in eorum legitimitatem inquirant. Omnia certe primâ fronte bene confuta videntur. Notæ Chronologicæ inter se concordēs procedunt. Arnulphus diu ante electus eo ipso Anno MXXV. (uti censuit Puricellus in Monumentis Basilicæ Ambrosianæ num. 287.) consecratus fuit. Multorum hæc habentur subscriptiones, ac præcipue *Missorum Domini Tertii Henrici*. Uno verbo, cuncta hæc recte posita. Verum ubi offensis, præter *Arnulfum Archiepiscopum* alterum *Archiepiscopum* obfignasse easdem tabulas, nempe *Anselmum Quartum Dei gratiâ Archiepiscopum*, turbare concentum hujus Chartæ sentis. Attamen, quum in Præfatione ad Poëma de Excidio Givritis Comensis Tomo V. Rerum Italicarum pag. 402. animadverterim, Sæculo Duodecimo, Coadjutores & Successores datos fuisse Mediolanensibus Archiepiscopis: non immerito opinari liceat, vivente adhuc Arnulpho III. Archipræfule, Anselmo IV. Successorem electum fuisse, & pro more temporis illius, titulo etiam *Archiepiscopali* donatum, ac præsertim, quum adhuc vigeret lacrymabilis discordia inter Sacerdotium & Imperium. Et Anno quidem Christi MXXVII. sublato e vivis Arnulpho, Anselmus successit, atque Ambrosianam Ecclesiam regere cœpit. Hæc pro Chartæ legitima origine dicta volui. Si meam tamen sententiam quæris, vereor ut ista sufficiant. In Dissertatione de Antiquo Jure

A Metropoli Mediolan. in Episcop. Ticinensi. Tom. I. pag. 244. Anecdotorum meorum, inter fœtus spurios recensendam scripsi alteram Bullam Anno Christi MC. exaratam, atque a Puricellio productam num. 289. Monum. Basilicæ Ambrosianæ, hæc etiam de causa, quod illi subscripsisse dicatur *Anselmus Quartus Dei gratiâ Archiepiscopus*. Infuetum quippe mihi tunc visum est, Episcopos in subscribendo apponere *Secundum, Tertium, Quartum* &c. ut sese a præcedentibus distinguerent. Id quidem Notarii & Cancellarii facere consueverunt in narratione, aut in Notis Chronologicis, non autem Episcopi, dum sese subscriberent. Neque ipse *Arnulphus Archiepiscopus* heic se *Tertium* appellat, quamquam duo ejusdem nominis Archiepiscopi præcessissent. Itaque & heic subscriptio suspecta mihi est. Sed quod majorem mihi falsi suspicionem ingerit, Landulphum juniorem Historicum Mediolanensem, Anselmo ipsi synchronum, invenio hisce ipsis tabulis adversantem. Eundem audi Cap. I. Histor. Mediolan. Tom. V. pag. 469. Rerum Italicar. Defuncto *Arnulpho Archiepiscopo Mediolanensi, Armannus Monachus, quasi Cardinalis Romanus, ad alium eligendum venit* &c. Tum subdit: *Hoc dictum statim elegit sibi & illis in Archiepiscopum Anselmum de Buis, hominem simplicem* &c. Deinde de ipso Anselmo scribit: *Deficientibus sibi Suffraganeis Episcopis, omnes Ecclesiasticos Ordines usque ad Presbyteratum suscepit* &c. Acta hæc fuisse Anno Christi MXXVII. eaque probe noverrat Landulphus Mediolanensis, atque eorum temporum scriptor. Quei ergo una cum Arnulpho III. Archiepiscopo Anselmus ille subscribere potuit, ac titulo uti *Archiepiscopali*?

Neque Coadjutor fuerit, qui tantummodo post Arnulphi mortem electus fuit, immo omnes Ecclesiasticos Ordines usque ad Presbyteratum suscepit. Quamobrem de fide Bullæ nuper evulgatæ dubitare nimium cogor. Ceterum, ut ostendam, nullum negotium facessere debere nobis geminum *Archiepiscopum Mediolanensem* uno eodemque tempore extitisse, & quidem sine discordia aut schismate, quum unus revera Ecclesiæ Mediolanensi ex institutione sua præesset, alter verò Coadjutor foret, altero exemplo eorundem temporum morem confirmandum puto: & præsertim quod ea consuetudo minime perspecta tenebras & controversiam non unam antea inter Eruditos non sine iusta causa excitavit. In Archivo Monasterii Padolironensis pergamena adservatur, scripta Aprili Mense Anni MCXXI. complectens concordiam initam inter Episcopum Brixianum & Archipresbyterum Medulensem ex una parte, & Monachos Padolironenses ex altera, quæ litem de duabus Ecclesiis. Chartæ subscribunt *Ego Villanus Dei gratiâ Brixienfis Ecclesiæ Episcopus* hujus operis facta confirmavi. *Ego Manfredus Dei gratiâ Brixienfis Ecclesiæ Episcopus* subscripsi & confirmavi. *Ego Paulus Brixienfis Ecclesiæ Archidiaconus* subscripsi &c. Ergo vides, invaluisse Sæculo Christi Undecimo ac Duodecimo Coadjutores Episcopatum, & habes unde Ughellio in Ital. Sacr. lucem addas, ubi de nuper commemoratis duobus Brixie Episcopis sermo illi est. Ut cumque tamen de legitimitate Chartæ Mediolanensis, nuper a me productæ, judicent alii, dubius præterea ego sum, nunc ibi designetur Congregatio Canonicorum Regularium. Nul-

C byteratum, ordinationem quoque Episcopatus ab extraneis Episcopis suscepit &c. Acta hæc fuisse Anno Christi MXXVII. eaque probe noverrat Landulphus Mediolanensis, atque eorum temporum scriptor. Quei ergo una cum Arnulpho III. Archiepiscopo Anselmus ille subscribere potuit, ac titulo uti *Archiepiscopali*?

Neque Coadjutor fuerit, qui tantummodo post Arnulphi mortem electus fuit, immo omnes Ecclesiasticos Ordines usque ad Presbyteratum suscepit. Quamobrem de fide Bullæ nuper evulgatæ dubitare nimium cogor. Ceterum, ut ostendam, nullum negotium facessere debere nobis geminum *Archiepiscopum Mediolanensem* uno eodemque tempore extitisse, & quidem sine discordia aut schismate, quum unus revera Ecclesiæ Mediolanensi ex institutione sua præesset, alter verò Coadjutor foret, altero exemplo eorundem temporum morem confirmandum puto: & præsertim quod ea consuetudo minime perspecta tenebras & controversiam non unam antea inter Eruditos non sine iusta causa excitavit. In Archivo Monasterii Padolironensis pergamena adservatur, scripta Aprili Mense Anni MCXXI. complectens concordiam initam inter Episcopum Brixianum & Archipresbyterum Medulensem ex una parte, & Monachos Padolironenses ex altera, quæ litem de duabus Ecclesiis. Chartæ subscribunt *Ego Villanus Dei gratiâ Brixienfis Ecclesiæ Episcopus* hujus operis facta confirmavi. *Ego Manfredus Dei gratiâ Brixienfis Ecclesiæ Episcopus* subscripsi & confirmavi. *Ego Paulus Brixienfis Ecclesiæ Archidiaconus* subscripsi &c. Ergo vides, invaluisse Sæculo Christi Undecimo ac Duodecimo Coadjutores Episcopatum, & habes unde Ughellio in Ital. Sacr. lucem addas, ubi de nuper commemoratis duobus Brixie Episcopis sermo illi est. Ut cumque tamen de legitimitate Chartæ Mediolanensis, nuper a me productæ, judicent alii, dubius præterea ego sum, nunc ibi designetur Congregatio Canonicorum Regularium. Nul-

E bunt *Ego Villanus Dei gratiâ Brixienfis Ecclesiæ Episcopus* hujus operis facta confirmavi. *Ego Manfredus Dei gratiâ Brixienfis Ecclesiæ Episcopus* subscripsi & confirmavi. *Ego Paulus Brixienfis Ecclesiæ Archidiaconus* subscripsi &c. Ergo vides, invaluisse Sæculo Christi Undecimo ac Duodecimo Coadjutores Episcopatum, & habes unde Ughellio in Ital. Sacr. lucem addas, ubi de nuper commemoratis duobus Brixie Episcopis sermo illi est. Ut cumque tamen de legitimitate Chartæ Mediolanensis, nuper a me productæ, judicent alii, dubius præterea ego sum, nunc ibi designetur Congregatio Canonicorum Regularium. Nul-